

ÚTRŽKY ZE ŠKOLNÍCH KRONIK - 1. část

Protože po 1. světové válce již školní budova (dnes známe jako „stará škola“) a její zařízení nevyhovovaly, byl podán v roce 1923 návrh na zřízení nové české menšinové školy občanské. Místo pro stavbu vybráno vedle sokolovny, která byla otevřena v roce 1922. Pro stavbu školy byl založen stavební fond. Stát stavbu podpořil 50 000 korunami, Zemská banka v Praze poskytla půjčku se splatností 40 let. Pomoc při stavbě slíbil i zemský školní inspektor PhDr. Josef Kepřta. Dne 6. 9. 1928 začala vykopávka půdy pro stavbu nové školy. V listopadu 1928 bylo odhlasováno, že do nové školní budovy bude zavedeno ústřední topení vodní parou.

Slavnost položení základního kamene se konala 2. 6. 1929. Na podzim téhož roku již byla stavba pod střechou. Škola byla propojena průchodem s vedle stojící sokolovnou, aby žáci měli zastřešený přístup do tělocvičny. Dne 11. 2. 1930 byla prezidentské kanceláři zaslána žádost o povolení nazvat novou školu Masarykova škola. Žádost byla vyřízena kladně. Slavnostní otevření nové školy proběhlo 7. 9. 1930.

Ve školním roce 1930/1931 zpracovali učitelé kunvaldské obecné školy podrobné osnovy učiva. Ve školním roce 1933/1934 se vyučovalo podle nových učebních osnov rovněž v 1. roč. měšťanské školy. V r. 1938 se měšťanská škola přeměnila (výnos zemské školní rady z 23. 6. 1938) na újezdní měšťanskou školu, do jejíhož obvodu patřil Kunvald s osadami Bubnov, Zaječiny, Kunačice, Zadní Důl a Přední Důl, 8 čísel ze Zákopanky a 3 čísla ze Žamberka. V období 2. světové války byly měšťanské školy přeměňovány na školy výběrové a označeny jako školy hlavní. Rovněž v Kunvaldě byla od 1. 9. 1941 upravena obecná a měšťanská škola. Na obecné byl 1. – 8. ročník, měšťanská byla nahrazena názvem „hlavní škola“(4 ročníky) a do 1. ročníku hlavní školy mohlo postoupit pouze 35% (v dalším šk. r. 40%) žáků ze 4. ročníku obecné školy. Od 1. 9. 1943 pak byla zrušena hlavní škola v Klášterci nad Orlicí, klášterečtí žáci byli přiškoleni na hlavní školu v Kunvaldě. Jelikož mnoho z nich bydlelo víc než 13 km od kunvaldské školy, bylo jim poskytováno ubytování v Kunvaldě. Škola měla k dispozici byty pro ty, kteří zde neměli příbuzné nebo známé.

Od 1. 9. 1943 byla stanovena i nová stupnice známek pro klasifikaci. Chování: 1- chvalitebné, 2- uspokojivé, 3- neuspokojivé. Prospěch: 1- velmi dobrý, 2- dobrý, 3- uspokojivý, 4- dostatečný, 5- sotva dostatečný, 6- nedostatečný. Po skončení 2. sv. války byla opět zavedena nová stupnice. Chování: 1- bezúhonné, 2- uspokojivé, 3- málo uspokojivé, 4- neuspokojivé. Prospěch: 1- výborný, 2- chvalitebný, 3- dobrý, 4- dostatečný, 5- nedostatečný. Ve šk. roce 1944/1945 bylo nařízeno dávat alespoň 1x týdně domácí úkoly, kunvaldské děti je dostávaly vždy v úterý.

Po kapitulaci Německa jsou všechny výnosy z nacistické doby zrušeny, je navrácen název měšťanská škola. V Kunvaldě nastává úbytek žáků - přesídlení rodin do pohraničí, znovuotevření školy v Klášterci. Proto je od 1. 12. 1945 dočasně uzavřen 3. ročník obecné školy. Školním rokem 1947/1948 končí měšťanská škola, od 1. 9. 1948 se podle nového škol. zákona stává školou střední o 4 postupných ročnících. Od 50. let se uplatňuje

jednotná škola, v roce 1951/1952 se obě školy, národní a střední, spojily v tzv. devítiletku. O tři roky později je však osmiletá. Ve školním roce 1952/1953 škola nese jméno J. A. Komenského, původní název Masarykova škola jí byl navrácen až při oslavách 60. výročí otevření školní budovy v r. 1990. Do kunvaldské školy od října 1955 docházejí žáci z Bartošovic v Orlických horách a to od 5. ročníku, od 80. let už od 4. ročníku (proto, aby se ulehčila práce na tamní jednotřídce). Devátá třída je znovu zřízena ve šk. r. 1961/1962 a název je změněn na Základní devítiletá škola. Její součástí se stala od října 1961 také školní družina. V roce 1981/1982 se škola stává opět osmiletou.

Již od 50. let 20. století se pro malý počet žáků vyučovalo na 1. stupni ve spojených ročnících, v 70. letech byly někdy spojeny i tři ročníky. Až do r. 1984/1985 se spojovalo na i na druhém stupni. Po revoluci v roce 1989, především ve druhé polovině 90. let se škola dál potýkala s malým počtem žáků, hrozilo uzavření 2. stupně. Díky vstřícnému přístupu obecního zastupitelstva se podařilo 2. stupeň udržet, tato pomoc trvá dodnes.

Od roku 1990 se změnila délka povinné školní docházky na devět let, základní škola je tedy opět devítiletkou. V Kunvaldě byl ale devátý ročník otevřen až ve školním roce 1996/1997 (opět pro malý počet žáků), děti jezdily do 9. ročníku do Žamberka.

V lednu 2003 došlo ke sloučení základní školy a mateřské školy (ta je od r. 1946 umístěna v přízemí budovy), od 1. 1. 2003 funguje jako Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald. Součástí této organizace jsou základní škola, mateřská škola, školní jídelna, školní družina. Od školního roku 2007/2008 se vyučuje podle školního vzdělávacího programu „Škola pro tebe“. Žáci jsou podle něho mimo jiné vedeni ke zdravému životnímu stylu, ke kladnému přístupu k přírodě a k pobytu v přírodě.

Naplňování těchto cílů se daří i díky velké zahradě, kterou už v roce 1931 na jaře založili žáci 2. a 3. ročníku měšťanské školy u nové školní budovy. Měla oddělení zelinářské, hospodářské, ovocnou školku, sad, květinový záhon, rostlinné společenstvo lesní, hajní, mokřadní, vřesovištní, vodní, vysokohorské, rostliny jedovaté a léčivé. V dubnu 1932 vysázely děti kolem celé školní zahrady živý plot z 1 700 smrčků.

V zápisu v kronice ze šk. roku 1941/1942 je uvedeno, že žáci sklidili tento rok 62,5 kg cibule, 300 ks kapusty 250 ks kedlubny, 100 ks celeru, 70 ks vodnice, 100ks ředkviček, 300 ks mrkve, 60 ks pastináku, 120 ks póru, 30 ks petržele, 30 keříčků majoránky. V dalších letech bylo vypěstováno ještě větší množství zeleniny i brambor, všechna byla spotřebována na vaření polévek zprvu pro potřebné děti, ve válečných letech i pro celé rodiny. Na jaře 1946 bylo zavedeno pěstování máty peprné, ze které se vařil školákům čaj. Ve 40. letech se s úspěchem pěstovaly jabloňky z jader, které pak byly rozdány zájemcům - 2 300ks a dalších 3 000 se ještě pěstovalo. Skončilo se na počátku 50. let. Některé z nich byly věnovány státní výzkumné stanici v Rokytnici v Orlických hrách.

Ve šk. roce 1949/1950 byly na zahradě postaveny dva úly, pracoval zde včelařský kroužek. V dalších letech byla zahrada hojně využívána v rámci výuky pěstitelských prací. Stejná situace je i dnes, zahrada slouží i jako odpočinková a herní zóna pro děti ze školní družiny a z mateřské školy. Od 70. let 20. století noví prvňáčci vždy v první školní den zasadí stromek či keřík na zahradě nebo v okolí školy na památku svého vstupu do školy. Tato tradice se udržuje dodnes.